FINNANEST uuteen aikakauteen

Markku Hynynen

Hyvä lehden lukija! Tämä FINNANESTin numero 1/2001 on uuden vuosituhannen ensimmäinen. Toinen vuosituhat alkoi virallisesti vasta vuoden 2001 alusta, vaikka tuhatluvun vaihtumista juhlittiin jo vuosi sitten. Otsikkoon viittaa toinenkin tästä numerosta alkava käytäntö: FINNANEST on nyt luettavissa myös lehden omalta kotisivulta Internet-osoitteessa www.fimnet.fi/finnanest. Tämä on merkittävä asia. Sähköisen version ilmestyminen aloittaa lehden historiassa uuden aikakauden, jonka vaikutuksia voidaan vain arvailla tässä vaiheessa. Uskon tämän ns. nettiversion olevan yksi merkittävimpiä harppauksia lehden historiassa sen perustamisesta lähtien. Kuten monessa yhteydessä on aikaisemminkin todettu, lehtemme on kehittynyt huimasti alun muutaman sivun monisteesta nykyiseen laajuuteen ja muotoonsa (1-3). Tämä kehitys on tapahtunut vähä vähältä, tavallaan hiipien. Nettiversion aloittaminen on kuitenkin ”kertarysäyksenä” sellainen uudistus, jollaiselle saa hakea vertaa lehtemme kunniakkaasta historiasta. Nettiversion rakentaminen on vaatinut yhdeltä toimittajalta yli yhden kuukauden päätoimisen työskentelyn, ja jatkossa version ylläpito tulee edellyttämään yhden toimittajan paneutumisen yksinomaan sähköisen version parissa työskentelemiseen. Toivottavasti tämä satsaus näkyy ja tuntuu yksittäisen yhdistyksen jäsenen mahdollisuuksissa käyttää ja hyödyntää lehteä. Nettitoimittajan laatimat ”käyttöohjeet” julkaistaan tämän numeron sivuilla 47-49.

Miksi sitten tarvitaan FINNANESTin sähköistä versiota? Perusteluja on useita. Ensiksi, nettiversio on osa nykyaikaista tiedonvälitystä ja yhdistyksen johtokunta ja lehden toimituskunta haluavat pysyä kehityksessä ajan tasalla. Nyt FINNANEST on luettavissa siellä, missä on yhteys tietoverkkoon. Näin sekä saatavuus (”missä vain”) että käytettävyys (”milloin vain”) paranevat. Esimerkiksi riippuvuus työpaikalle tulevan lehden ainoan numeron lojumisesta milloin missäkin vähenee. Toinen peruste nettiversiolle on lehden levikin lisääminen ilman mainittavampia lisäkustannuksia, koska lehti on nyt kaikille luettavissa avoimen kotisivun kautta. Paperiversion levikki on n. 1200, mutta varovaisenkin arvion mukaan levikki lisääntyy sähköisen version myötä moninkertaiseksi. Potentiaalinen yläraja ei ole edes arvioitavissa. Kolmanneksi, julkaisuviive lyhenee muutamasta viikosta nollaan. Kun lehden kukin numero on taitettu ja lähetetty kirjapainoon painettavaksi, paperiversion kolahtamiseen yhdistyksen jäsenten postiluukusta kuluu useampi viikko – keskimääräinen viive lienee kolmen viikon luokkaa. Nyt sähköinen versio on saatavilla samalla hetkellä, kun taittovuorossa oleva toimittaja on pannut pisteen työlleen. Joku voi kysyä, miksi ihmeessä FINNANEST pitäisi saada kolmea viikkoa aikaisemmin. Se on hyvä kysymys, mutta viipeen väheneminen mm. parantaa mahdollisuuksia keskusteluun (katso keskustelupalstasta jäljempänä). Edunvalvontaan liittyvän keskustelun vähäisyys lehden palstoilla on mielestäni ollut yksi silmiinpistävä puute. Tosin on myönnettävä, että lehden pitkät ilmestymisvälit eivät ole tehneet ajankohtaista keskustelua mitenkään helpoksi ja houkuttelevaksi. Nyt nopeaan mielipiteiden vaihtoon avautuu uusi foorumi. Toivottavasti rima kirjoittamiseen laskee. Muitakin perusteluja nettiversiolle on. Paperisten versioiden arkistoinnin tarve vähenee ja tiedonhaun

mahdollisuudet paranevat. Palaute- ja keskustelupalstat tulivatkin jo mainittua – ne tulevat nyt reaaliaikaisiksi. Nettiversiossa tiedon linkitys on mahdollista. Esimerkkinä tästä on pääsy koulutuskalenterin kautta kokouksen järjestäjän kotisivuille ja tiedon imurointi suoraan sieltä. Viimeisenä, joskaan ei vähäisimpänä, perusteluna on uuden mainosreitin avautuminen. Sähköinen mainostaminen avaa aivan uusia näköaloja! Toivottavasti lehdessämme mainostavat yhteistyökumppanit löytävät myös nettiversion, uusista mainostajista puhumattakaan. Sähköisten mainosilmoitusten yhteyshenkilö on paperiversion yhteydestä tuttu ja rutinoitunut ”ammattilainen” eli Juhani Haasio (juhani.haasio@hus.fi).

Nettiversion on tehnyt mahdolliseksi paitsi johtokunnan myötämielinen suhtautuminen myös toimituskunnan jäsenten, ennen kaikkea Janne Aaltosen, innostunut ja asiantunteva omistautuminen asialle. Haluankin tässä yhteydessä esittää parhaat kiitokseni kaikille asiaan vaikuttaneille. On ollut rohkaisevaa toimia päätoimittajana, kun apuna on ollut nuori, aktiivinen ja uudet lehden toimittamisessa tarvittavat menetelmät hallitseva toimituskunta. FINNANESTin toimittamisesta aiheutunut työmäärä on lisääntynyt sellaisiin mittasuhteisiin, että toimituskunnan kesken sovittiin runsas vuosi sitten selvästä työnjaosta ja aikatauluista. Sopimus on pitänyt ja toiminta on tehostunut. Toivottavasti se on näkynyt lehdessä myös lukijan kannalta.

Olemme siis halunneet kehittää lehteä entistä paremmaksi ja monipuolisemmaksi. Sähköisen version ilmestymisen alkamisesta aiheutuu, että Janne Aaltonen siirtyy toimittamaan ainoastaan sähköistä versiota. Jannen siirtyminen ”nettitoimittajaksi” aiheutti puolestaan aukon muuhun toimitustyöhön. Johtokunta suhtautui myötämielisesti toiveeseemme saada lisätä toimituskuntaan yksi uusi toimittaja. Minulla onkin ilo todeta, että pitkästä aikaa FINNANESTin toimituskuntaan on saatu naisenergiaa. Johanna Wennervirta on nimittäin aloittanut uutena toimituskunnan jäsenenä lehdessä. Me jo lehden teossa mukana olleet miestoimittajat toivotammekin Johannan lämpimästi tervetulleeksi joukkoomme tähän mieluisaan ja haastavaan työhön! Nyt voinee edellinenkin päätoimittaja olla tältä osin tyytyväinen (4). Toimituskunnan jäsenten sukupuolten välisessä tasapainossa on otettu askel oikeaan suuntaan. Toivottavasti Johannan mukanaolo toimitustyössä ei aiheuta harmaita hiuksia ylilääkäri Tomi Taivaiselle (Johannan tämänhetkinen työpaikka löytyy nettisivuilta). Koska historiallisessa perspektiivissä HYKS:n (HUS:n) Lasten ja nuorten sairaala on toiminut pitkään FINNANESTin toimituksen fyysisenä sijoituspaikkana, Tomin isällisen huolestuneet arviot toimituskunnan keskittämisestä liikaa hänen työpaikalleen ovat ymmärrettäviä. Toivottavasti ne osoittautuvat kuitenkin tarpeettomiksi. Toimitustyötähän on tarkoitus tehdä omalla ajalla, ei työaikana.

Lehden sisältö tulee näillä näkymin pysymään alkaneena vuotena edellisen vuosikerran kaltaisena. Pääkirjoitussivut ovat saaneet jokseenkin vakiintuneen muodon. Siten ne koostuvat päätoimittajan, puheenjohtajan, proffan ja erikoistuvan palstoista ja varsinaisesta pääkirjoituksesta. Vakiintuneita palstoja ovat lisäksi väitöskirja-, ”Suositeltavaa lukemista” – ja harrastuspalstat. Lehden ”ytimen” tulisi kuitenkin edelleenkin muodostua varsinaisista artikkeleista. Tässäkin yhteydessä on syytä muistuttaa, että FINNANEST kuuluu erikoislääkärikuulustelussa vaadittavaan kirjallisuuteen. Lehdessä tulisi siis ilmestyä artikkeleita, joiden pohjalta on mahdollista vastata tenttikysymyksiin. Lehtemme kirjoitusohjeiden mukaan vuorossa olevan yliopiston apulaisopettajan tulisi hankkia (rekrytoida) pääosa niistä. Tämä vetovuoro onkin toiminut pääosin hyvin. On ollut kuitenkin ilahduttavaa todeta, että yhä useammin artikkeleita on saatu myös tämän vastuuvuoron ulkopuolelta. Ne ovat toimituksen pyytämiä tai spontaanisti tarjottuja. Esimerkkejä tällaisista artikkeleista tässä numerossa ovat Tarja Randellin ja Juha Öhmanin (sivu 31) sekä Lauri Kostamoisen (sivu 35) artikkelit.

Tästä ilahduttavasta kehityksestä huolimatta lehteä toimitetaan vielä lähes yksinomaan ”kädestä suuhun” –periaatteella, eli julkaistavaa aineistoa ei juurikaan ole varastossa seuraaviin numeroihin. Toimituskunnan jäsenten vatsahaavojen kannalta asian tila ei ole paras mahdollinen, vaan viime hetken puristukset ja absoluuttisten takarajojen ylitykset ovat vieläkin toimitustyön arkipäivää. Toisaalta sellainen kai kuuluu erottamattomana osana lehtien toimitustyön ”etuisuuksiin”. Tätä kirjoitettaessa numeroon 2/2001 on toimitukseen asti tullut yksi artikkeli, joka tullaan julkaisemaan ”Elämää suurempi harrastukseni” –palstalla. Ehkä muutama sana tästäkin palstasta on paikallaan. Palstan perustamisella haluttiin ”keventää” leh-

den sisältöä ja antaa mahdollisuus tutustua yhdistyksemme jäsenkunnan elämän tähänkin puoleen. Ainakin spontaanien yhteydenottojen perusteella voi päätellä, että lehden lukijat ovat ottaneet palstan valtaosin tyydytyksellä vastaan. Se on nyt ilmestynyt yhden vuosikerran ajan ja toimituskunnan selvä havainto on ollut, että kirjoittajia tälle palstalle ei ole ollut vaikea saada. Palstaa on myös kritisoitu. On esitetty huoli lehden luisumisesta ”parturikirjallisuuden” kastiin, ja että status erikoislääkärikuulustelussa vaadittavana kirjallisuutena kärsii. Päätoimittajana minulla on velvollisuus puolustaa valitsemaamme toimituspolitiikkaa. Vaikka FINNANESTia luettaneen yleisimmin kotona ja työpaikalla, lukemisen laajentaminen tukanhoidonkin yhteydessä tehtäväksi on mitä kannatettavinta kehitystä. Vakavasti puhuen, keveämmän lukemisen lisääminen lehden sivuille ei mitenkään ”syö” palstatilaa ”vakavammilta” artikkeleilta. Jälkimmäisiä on julkaistu ja tullaan julkaisemaan, jos niitä lehteen tarjotaan. Kuten edellä totesin, ylitarjontaa ei vain ole ollut. Päätoimittajana mitä hartain toiveeni on, että apulaisopettajat jatkavat ja mieluummin tehostavat artikkelien hankkimista ja että kirjoituksia tarjotaan yhä enemmän myös spontaanisti. Toimituskunta arvostaa suuresti sitä, että toimittamamme lehti on kelpuutettu erikoislääkärikuulustelussa edellytettävän kirjallisuuden vaativaan joukkoon. Todettakoon kuitenkin, että lehti on yhdistyksen äänenkannattaja eikä ainoastaan tenttiin valmistautuvalle tarkoitettu julkaisu. Siksi FINNANESTissa tullaan alkaneena vuotenakin julkaisemaan harrastusartikkeleita, mikäli niitä tarjotaan.

Tämän vuoden ensimmäisen numeron välityksellä haluan toivottaa FINNANESTin lukijoille hyvää alkanutta vuotta. Yllä kirjoittamaani perustuen haluan päättää tämän vuoden ensimmäisen palstani samalla tavoin kuin tein viime vuonna, eli toivottavasti mahdollisimman moni tekee uuden vuoden lupauksen: ”Kirjoitan tänä vuonna FINNANESTiin artikkelin” (5).

Kirjallisuusviitteet

1. Meretoja O. Finnanest – kolme vuosikymmentä. FINNANEST 1996; 22: 363-367.
2. Finnanestin toimittajat. Olen kolmekymppinen: FINNANEST tänään ja huomenna. FINNANEST 1998: 31: 9-11.
3. Tammisto T. Onnittelut 30-vuotiaalle FINNANESTille! FINNANEST 1998; 31: 17-18.
4. Taivainen T. Päätoimittajalta. FINNANEST 1999; 32: 369.
5. Hynynen M. FINNANEST uudelle tuhatluvulle. FINNANEST 2000; 33: 5-6.

Markku Hynynen
Päätoimittaja
markku.hynynen@hus.fi